Kompetanse i pasientopplæring

Perspektiv fra pasienter med erfaring fra pasientopplæring i hjertebehandling

Dr. Margrét Hrönn Svavarsdóttir
Førsteamanuensis
NTNU Gjøvik, Seksjon for sykepleie og Universitet Akureyri, Island

Háskólinn á Akureyri
University of Akureyri

NTNU

Bakgrunn – Hensikt – Metode – Resultat

European Journal of Cardiovascular Nursing

EUROPEAN SOCIETY OF CARDIOLOGY®

Original Article

What is a good educator? A qualitative study on the perspective of individuals with coronary heart disease

European Journal of Cardiovascular Nursing
1–9
© The European Society of Cardiology 2015
Reprints and permissions:
sagepub.co.uk/journalsPermissions.nav
DOI: 10.1177/1474515115618569
cnu.sagepub.com
SAGE

Margrét H Svavarsdóttir[1,2,3], Arun K Sigurdardottir[3] and Aslak Steinsbekk[1]

Hjerte- og karsykdommer

Hyppigste årsaken til død og funksjonshemming i Europa

– 18% av tidlige dødsfall < 75 år

Sterkt relatert til usunn livsstil

Livsstilsendring kan redusere forekomsten av sykdom

Flere pasienter klarer ikke å endre livstil

Di Chiara & Vanuzzo, 2009; Kotseva et al., 2015; Nichols et al., 2014

Effekt av pasientopplæring

Øke sykdomsrelatert kunnskap og endring av holdninger

Livsstilsendringer og reduksjon av risikofaktorer

Mulige effekt på helserelatert livskvalitet

Sentral komponent i rehabilitering

Brown et al., 2011; Cole et al., 2010; Ghisi et al., 2014

Hva er manglene i dag?

Pasienter mangler kunnskap om sykdom og mestring

- Ønsker seg mer opplæring
- Har lite nytte av opplæringen
- Ikke i samsvar med pasientens behov
  - Ikke optimal metode
  - Ikke optimalt tidspunkt

- Pasientenes perspektiver blir sjelden tatt hensyn til i organisering av pasientopplæring

Deccache et al, 2010; D'Elia et al 2011; Kristofferson et al,2007

Hva er manglene i dag?

Forskning tyder på at flere helsepersonell er ukjent med viktige undervisningsmetoder

- Mangler tillit og kompetanse i pasientopplæring
- Pasientopplæringen styres av personlig erfaring

Helsepersonell har begrenset utdanning i pasientopplæring

- Får ikke støtte til faglig utvikling i pasientopplæring

Friberg et al, 2012; Hult et al, 2009; Kääriäinen & Kyngäs, 2010; Wouda & Van de Wiel, 2015

Hensikt

Å undersøke hvilken kompetanse pasienter med nylig diagnostisert hjerte- og karsykdom, mener er viktig hos helsepersonell, i forhold til pasientopplæring og hvordan pasienter beskriver en som er ekspert i pasientopplæring.

Metode

Kvalitativ studie

- Semi-strukturerte individuelle intervjuer
- Intervjuguide
- Strategisk utvalg
- Systematisk tekstkondensering
  - Malterud, 2012

Deltagere

Utblokking for koronarsykdom i løpet av de siste 19 månedene

Deltatt på planlagt pasientopplæring etter utskriving fra sykehus

17 pasienter	
Norske	6
Islandske	11
Kvinner	8
Menn	9
Alder (år)	47-72 (59)

Resultat

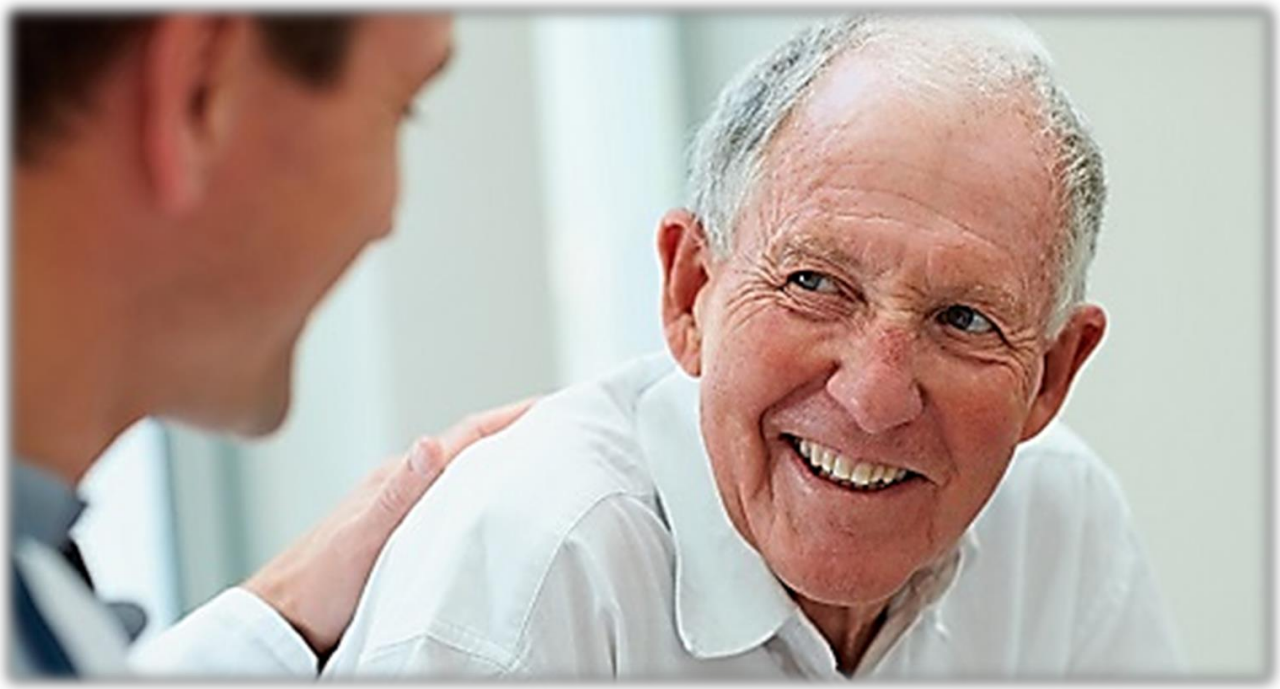

Helsepersonell som er flink i pasientopplæring

Troverdig

- Kunnskapsrik
- Etablerer kontakt med pasienten

Individualiserer

Troverdighet

Kunnskapsrik

Bakgrunn i kardiologi

Oppdatert teoretisk kunnskap

Sammenfallende med

- Hva pasientens vet fra før
- Informasjon fra annet helsepersonell

Trygg på å forklare og svare på spørsmål

Ærlig

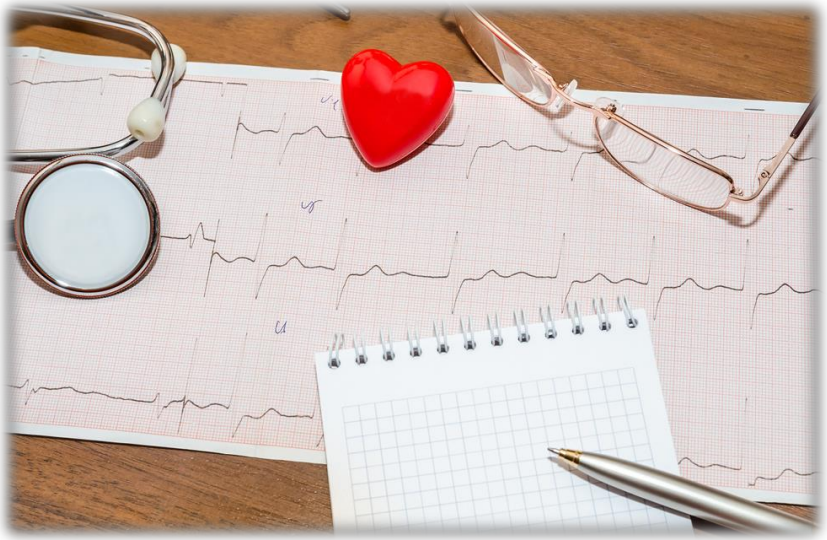

“What is important in all this is that they just say that they don’t know. Because, they don’t know [...] *Then, you start trusting them.”*

(F <60, p-PCI 10 earlier)

Troverdighet

Etablere kontakt med pasienten

Helhet

– Pasienten som individ

Tilstedeværelse

– Aktiv lytting og nærvær

Respekt og empati

“He talked over your head, but she talked with you. They really didn’t say different things, but she sat down, chatted about various things and then the patient education came in between. It was kind of when you chat in your kitchen at home, you don’t get defensive or nervous. She didn’t spend more time in talking to me, but her time was so much better. It is this relaxed atmosphere.”

(F <60, p-PCI 10 earlier)

Individualisering

Pasientens læringsbehov

- Informasjon som er viktig til pasienten
- Språk
- Bilder

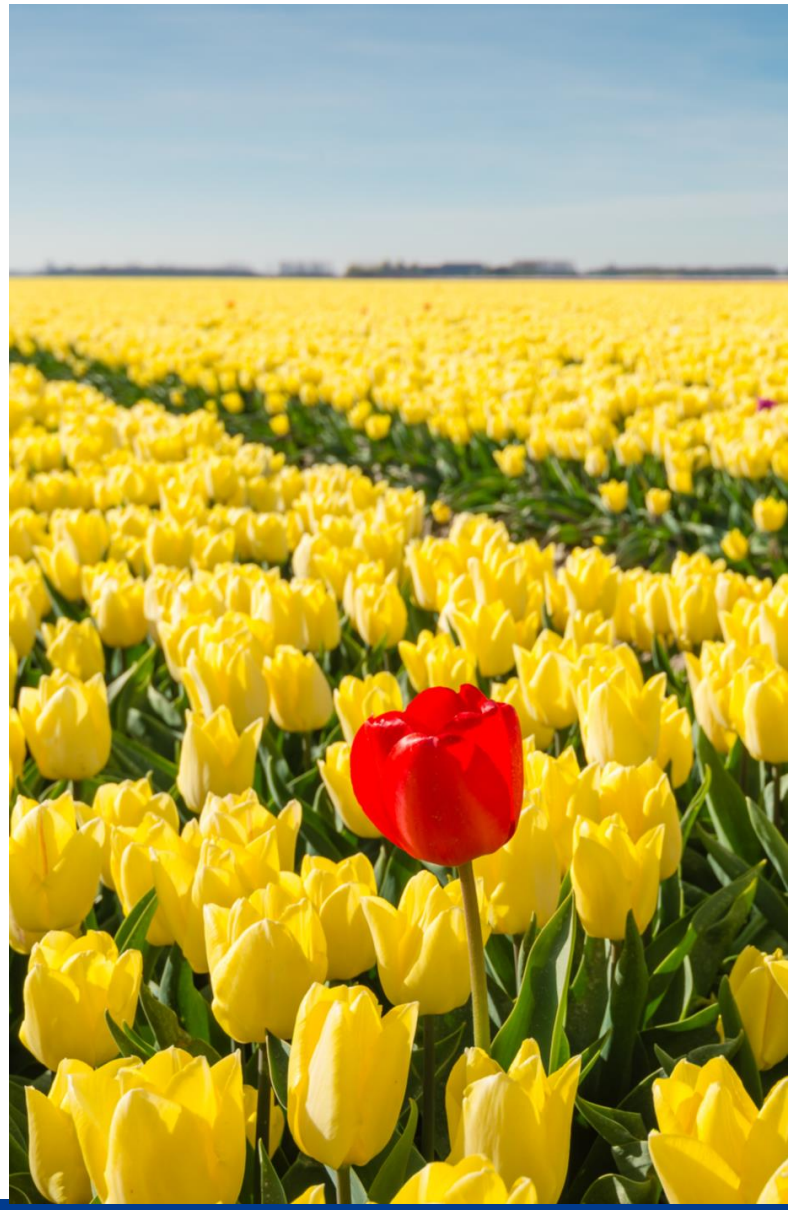

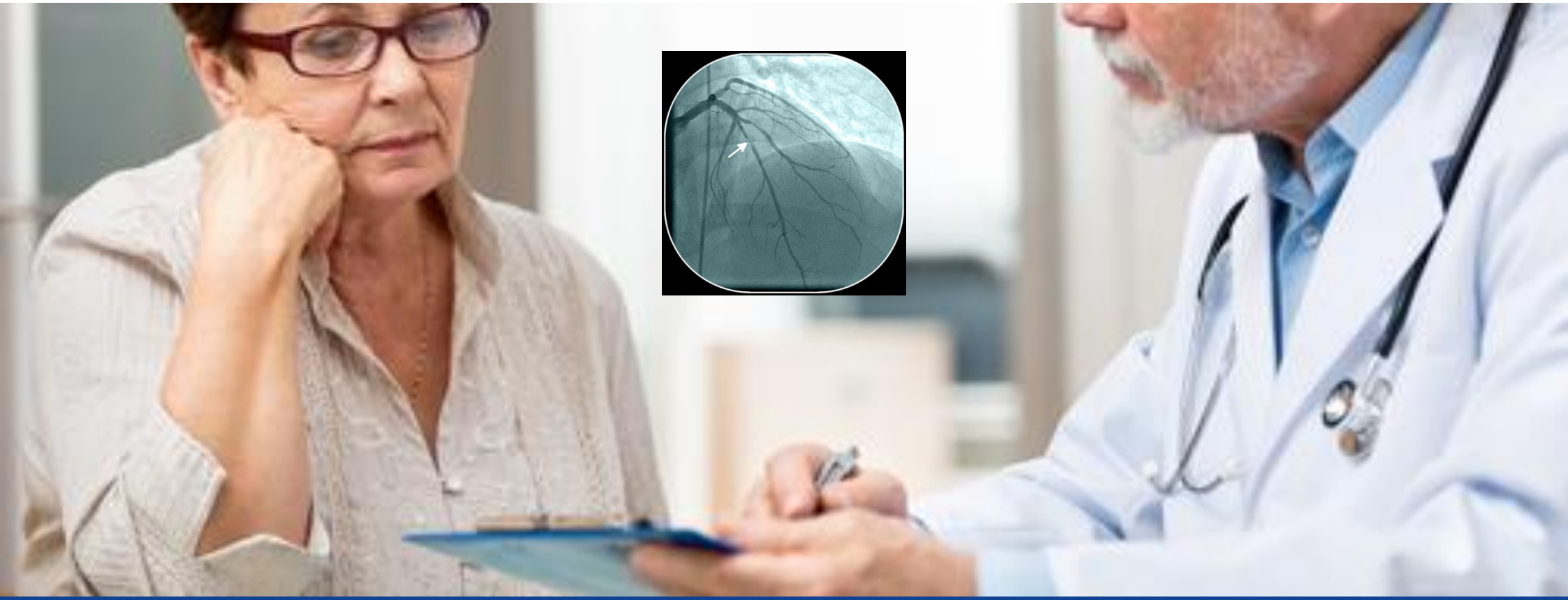

“You got some brochures with general information, but what you really needed was a detailed information about what has been done [in the PCI] *for you personally.* […] *What this all means for you.”*

(M <60, p-PCI 7 months earlier)

Individualisering

Rett tid og sted

- På sykehus og hjemme
- Repetisjon

“You get a lot of information when you are discharged, but you just don’t get it all. […] *What would be better is an interview shortly after discharge.* […] *It is this follow-up that is needed. ”*

(M <60, p-PCI 7 months earlier)

Konklusjon

Ekspert i pasientopplæring

- Troverdig
- Avanserte kommunikasjonsferdigheter
- Skaper tillit
- Etablerer kontakt med pasienten
- Motiverer og individualiserer pasientopplæringen

Konklusjon

Pasienter ønsker seg

- Individuell pasientopplæring fra helsepersonell som er spesialisert i hjertebehandling og i tillegg har klinisk erfaring
- Mer opplæring og repetisjon etter utskriving fra sykehus